

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ അഷ്ടമസ്കന്ധേ ദ്വാവിംശോധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ
ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ അഷ്ടമസ്കന്ധേ ദ്വാവിംശോധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ഏവം വിപ്രകൃതോ രാജൻ ബലിർഭഗവതാസുരഃ |
ഭിദ്യമാനോഽപ്യഭിന്നാത്മാ പ്രത്യാഹാവിക്ലവം വചഃ || 1 ||

ബലിരുവാച
യദ്യുത്തമശ്ലോക ഭവാൻ മമേരിതം
വചോ വ്യലീകം സുരവർയ മന്യതേ |
കരോമ്യുതം തന്ന ഭവേത് പ്രലംഭനം
പദം തൃതീയം കൂരു ശീർഷ്ണി മേ നിജം || 2 ||

ബിഭേമി നാഹം നിരയാത് പദച്യുതോ
ന പാശബന്ധാദ് വ്യസനാദ് ദുരത്യയാത് |
നൈവാർഥക്യച്ഛാദ് ഭവതോ വിനിഗ്രഹാ -
ദസാധുവാദാദ് ഭൂശമുദ്വിജ്ജേ യഥാ || 3 ||

പുംസാം ശ്ലാഘ്യതമം മന്യേ ഭണ്ഡമർഹത്തമാർപിതം |
യം ന മാതാ പിതാ ഭ്രാതാ സുഹൃദശ്ചാദിശന്തി ഹി || 4 ||

ത്വം നൂനമസുരാണാം നഃ പാരോക്ഷ്യഃ പരമോ ഗുരുഃ |
യോ നോഽനേകമദാധാനാം വിഭ്രംശം ചക്ഷുരാദിശത് || 5 ||

യസ്മിൻ വൈരാഗ്യബന്ധേന രൂഢേന വിബുധേതരാഃ |
ബഹവോ ലേഭിരേ സിദ്ധിം യാമു ഹൈകാന്തയോഗിനഃ || 6 ||

തേനാഹം നിഗൃഹീതോന്മി ദവതാ ഭൂരികർമ്മണാ |
ബദ്ധശ്ച വാരുണൈഃ പാശൈർനാതിവ്രീഡേ ന ച വ്യഥേ || 7 ||

പിതാമഹോ മേ ദവദീയസമ്മതഃ
പ്രഹ്ലാദ ആവിഷ്കൃതസാധുവാദഃ |
ദവദ്വിപക്ഷേണ വിചിത്രവൈശസം
സമ്പ്രാപിതസ്ത്വത്പരമഃ സ്വപിത്രാ || 8 ||

കിമാത്മനാനേന ജഹാതി യോന്തതഃ
കിം രിക്തമഹാരൈഃ സ്വജ്ജനാഖ്യദസ്യുഭിഃ |
കിം ജായയാ സംസൃതിഹേതുഭൂതയാ
മർത്യസ്യ ഗേഹൈഃ കിമിഹായുഷോ വ്യയഃ || 9 ||

ഇത്ഥം സ നിശ്ചിത്യ പിതാമഹോ മഹാ -
നഗാധബോധോ ദവതഃ പാദപദ്മം |
ധ്രുവം പ്രപേദേ ഹ്യകുതോദയം ജനാദ് -
ഭീതഃ സ്വപക്ഷക്ഷപണസ്യ സത്തമഃ || 10 ||

അമാഹമപ്യാത്മരിപോസ്തവാന്തികം
ദൈവേന നീതഃ പ്രസഭം ത്യാജിതശ്രീഃ |
ഇദം കൃതാന്താന്തികവർതി ജീവിതം
യയാധ്രുവം സ്തബ്ധമതിർന ബുധ്യതേ || 11 ||

ശ്രീശുക ഉവാച
തസ്യേതഥം ഭാഷമാണസ്യ പ്രഹ്ലാദോ ഭഗവത്പ്രിയഃ |
ആജ്ഞാമ കുരുശ്രേഷ്ഠ രാകാപതിരിവോത്ഥിതഃ || 12 ||

തമിന്ദ്രസേനഃ സ്വപിതാമഹം ശ്രിയാ
 വിരാജമാനം നലിനായതേക്ഷണം |
 പ്രാംശും പിശംഗാംബരമഞ്ജനതിഷം
 പ്രലംബബാഹും സുഭഗം സമൈക്ഷത || 13 ||

തസ്മൈ ബലിർവാരുണപാശയന്ത്രിതഃ
 സമർഹണം നോപജ്ഞഹാര പൂർവവത് |
 നനാമ മൂർധ്നാശ്രുവിലോലലോചനഃ
 സുവ്രീഡനീചീനമുഖോ ബഭൂവ ഹ || 14 ||

സ തത്ര ഹാസീനമുദീക്ഷ്യ സത്പതിം
 സുനന്ദനന്ദാഭ്യനുഗൈരുപാസിതം |
 ഉപേത്യ ഭൂമൗ ശിരസാ മഹാമനാ
 നനാമ മൂർധ്നാ പുലകാശ്രുവിക്ലവഃ || 15 ||

പ്രഹ്ലാദ ഉവാച
 ത്യയൈവ ദത്തം പദമൈന്ദ്രമൂർജിതം
 ഹൃതം തദേവാഭ്യ തമൈവ ശോഭനം |
 മന്യേ മഹാനസ്യ കൃതോ ഹ്യനുഗ്രഹോ
 വിഭ്രംശിതോ യച്ഛ്രിയ ആത്മമോഹനാത് || 16 ||

യയാ ഹി വിദ്യാനപി മുഹ്യതേ യത -
 സ്തത് കോ വിചഷ്ടേ ഗതിമാത്മനോ യഥാ |
 തസ്മൈ നമസ്തേ ജഗദീശ്വരായ വൈ
 നാരായണായാഖിലലോകസാക്ഷിണേ || 17 ||

ശ്രീശുക ഉവാച
 തത്യാനുശൂൺവതോ രാജൻ പ്രഹ്ലാദസ്യ കൃതാഞ്ജലേഃ |
 ഹിരണ്യഗർഭോ ഭഗവാനുവാച മധുസൂദനം || 18 ||

ബദ്ധം വീക്ഷ്യ പതിം സാധ്വീ തത്പത്നീ ഭയവിഹ്വലാ |
പ്രാഞ്ജലിഃ പ്രണതോപേന്ദ്രം ബഭാഷേവ്വാങ്മുഖീ നൃപ || 19 ||

വിന്ധ്യാവലിരുവാച
ക്രീഡാർഥമാത്മന ഇദം ത്രിജഗത് കൃതം തേ
സ്വാമ്യം തു തത്ര കുധിയോപര ഇൗശ കുർയുഃ |
കർതൂഃ പ്രഭോസ്തവ കിമസ്യത ആവഹന്തി
ത്യക്തഹ്രിയസ്ത്വദവരോപിതകർതൃവാദാഃ || 20 ||

ബ്രഹ്മോവാച
ഭൂതഭാവന ഭൂതേശ ഭേവഭേവ ജഗൻമയ |
മുഞ്ചൈനം ഹൃതസർവസ്വം നായമർഹതി നിഗ്രഹം || 21 ||

കൃത്സ്നാ ത്യേനേന ദത്താ ഭൂർലോകാഃ കർമാർജിതാശ്ച യേ |
നിവേദിതം ച സർവസ്വമാത്മാവിക്ലവയാ ധിയാ || 22 ||

യത്പാദയോരശംധിഃ സലിലം പ്രദായ
ഭൂർവാകുരൈരപി വിധായ സതീം സപർയാം |
അപ്യുത്തമാം ഗതിമസൗ ഭജതേ ത്രിലോകീം
ദാശ്യാനവിക്ലവമനാഃ കഥമാർതിമുച്ഛേത് || 23 ||

ശ്രീഭഗവാനുവാച
ബ്രഹ്മൻ യമനുഗൃഹ്ണാമി തദ്വിശോ വിധുനോമ്യഹം |
യൻമദഃ പുരുഷഃ സ്തബ്ധോ ലോകം മാം ചാവമന്യതേ || 24 ||

യദാ കദാചിജ്ജീവാത്മാ സംസരൻ നിജകർമഭിഃ |
നാനായോനിഷ്ഠനിശ്ചോയം പൗരുഷീം ഗതിമാവ്രജേത് || 25 ||

ജൻമകർമവയോരുപവിദ്യൈശ്വര്യധനാദിഭിഃ |
യദ്യസ്യ ന ഭവേത് സ്തംഭസ്തത്രായം മദനുഗ്രഹഃ || 26 ||

മാനസ്തന്ദനിമിത്താനാം ജന്മാദിനാം സമന്തതഃ |
സർവശ്രേയഃപ്രതീപാനാം ഹന്ത മുഹ്യേന മത്പരഃ || 27 ||

ഏഷ ദാനവദൈത്യാനാമഗ്രണീഃ കീർത്തിവർധനഃ |
അജൈഷീദജയാം മായാം സീദന്നപി ന മുഹ്യതി || 28 ||

ക്ഷീണരികുലശ്ചുതഃ സ്ഥാനാത് ക്ഷിപ്തോ ബദ്ധശ്ച ശത്രുഭിഃ |
ഇതാതിഭിശ്ച പരിത്യക്തോ യാതനാമനുയാപിതഃ || 29 ||

ഗുരുണാ ഭർത്സിതഃ ശപ്തോ ജഹൗ സത്യം ന സുവ്രതഃ |
ഛലൈരുകുതോ മയാ ധർമോ നായം ത്യജതി സത്യവാക് || 30 ||

ഏഷ മേ പ്രാപിതഃ സ്ഥാനം ദുഷ്ടാപമമരൈരപി |
സാവർണേരന്തരസ്യായം ഭവിതേന്ദ്രോ മദാശ്രയഃ || 31 ||

താവത് സുതലമധ്യാസ്താം വിശ്വകർമ്മവിനിർമിതം |
യന്നാധയോ വ്യാധയശ്ച ക്ലമസ്തന്ദ്രാ പരാഭവഃ |
നോപസർഗാ നിവസതാം സംഭവന്തി മമേക്ഷയാ || 32 ||

ഇന്ദ്രസേന മഹാരാജ യാഹി ഭോ ഭദ്രമസ്തു തേ |
സുതലം സ്വർഗിഭിഃ പ്രാർഥ്യം ഇതാതിഭിഃ പരിവാരിതഃ || 33 ||

ന ത്യാമഭിഭവിഷ്യന്തി ലോകേശാഃ കിമുതാപരേ |
ത്വച്ഛാസനാതിഗാൻ ദൈത്യാംശ്ചക്രം മേ സൂദധിഷ്യതി || 34 ||

രക്ഷിഷ്യേ സർവതോഽഹം ത്വാം സാനുഗം സപരിച്ഛദം |
സദാ സന്നിഹിതം വീര തത്ര മാം ഭക്ഷ്യതേ ഭവാൻ || 35 ||

തത്ര ദാനവദൈത്യാനാം സംഗാത് തേ ഭാവ ആസുരഃ |
ദൃഷ്ട്വാ മദനുഭാവം വൈ സദഃ കുംഭോ വിനക്ഷ്യതി || 36 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം

അഷ്ടമസ്കന്ധേ വാമനപ്രാദുർഭാവേ ബലിവാമനസംവാദോ നാമ
ദ്വാവിംശോധ്യായഃ ||